CUMHURİYET'İN 100. YILINDA ELAZIĞ İLİNDEKİ SPOR KULÜPLERİNİN STRATEJİK HEDEFLERİ

Strategical Targets of Sports Clubs in Elazıg in the Hundreth Year of the Republic

Bilal ÇOBAN[*] **Yunus Emre KARAKAYA**[**]

ÖZ

Problem: Günümüzde hızlı değişim ve gelişmenin sonucunda yönetimde rekabetin artması, stratejik yönetimin öneminin artmasına neden olmuştur.

Araştırmanın Amacı: Elazığ ilinde spor kulüplerinin Swot Analizini (Mevcut Durum); ilgili kurum ve kuruluşlardan veriler alınarak, sporla ilgili bireylerle görüşmeler yapılarak, ilgili tüm bireylere anketler uygulayarak ortaya koymak ve bunun sonucunda Cumhuriyet'in 100. yılında, Elazığ ilindeki spor kulüplerinin stratejik hedeflerini belirlemektir.

Yöntem: Araştırmanın evreni Elazığ il merkezi ve ilçeleridir. Örneklem ise spor kurum ve kuruluşlarındaki 1.288 kişiden oluşmaktadır. Anket yoluyla elde edilen veriler, SPSS For Windows 17.0 paket programından yararlanılarak çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, frekans analizi ve yüzde alma tekniği kullanılmıştır. Araştırmada anket yoluyla elde edilen bulgular sonucunda, Swot Analizi oluşturulmuştur. Swot Analizinden elde edilen bulgular, ilgili literatürün de taranmasıyla araştırmanın son bölümü olan Cumhuriyet'in 100.Yılında, Elazığ ilindeki spor kulüplerinin stratejik hedefleri belli dönem aralıklarıyla verilmiştir.

Bulgular ve Sonuçlar: Araştırmadan elde edilen bulgularda, 3,62 ortalama ile spor kulüplerinin stratejik planlarını ve gelecekteki hedeflerini açık olarak belirlemedikleri, 2,44 ortalama ile spor kulüplerinde faal sporcu sayısının yeterli olmadığı gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Öneriler: Gelişmekte olan iller arasında bulunan Elazığ'da, bu stratejik hedeflerin alanında uzman bireylerden kurullar oluşturularak, bu stratejik hedeflerin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu stratejik hedeflerin gerçekleştirilmesi durumunda, Elazığ ili spor kulüplerinin gelişmesi konusunda 2023 yılına kadar en hızlı kalkınan il içinde olacak ve ildeki spor kulüplerinin işlerliği konusunda diğer illerdeki spor kulüplerine örnek teşkil etmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Yönetim, Swot Analizi, Spor Kulüpleri.

ABSTRACT

Problem: Recently as a result of rapid change and development, that the increase of rivaly in management made strategical management importent.

Aim of the Search: In this study, swot analysıs of sports clubs in Elazıg put forth by practising surveys by acquiring data from related institution by making conversation with individuals who are interested in sports and as a result of this , in the centesmial year of the Republic, strategıcal targets of the sports clubs in Elazıg were determined.

Method: Field of the research is the centre of Elazıg and it is districts. Our illustrate is made of 1.288 people in sports institutions. Data obtaining by the survey was pointed out by using SPSS for windows 17.0 packet program. In analysis of the data, frekans analysis and taking percentage technigue were used. As a result of acpuining from the study the swot analysis was made. Symptoms obtaining from swot analysis, strategical targets of sports clubs in Elazıg were prica in specfuc intervuls at the last part of the research in hundreth year of the republic.

Symptoms and Results: In symptoms acguining from the study, with 3.62 average sports clubs don't determine their strategical plans, with 2.44 average in sports clubs there aren't enough sportmen, these are, the results come out in the research.

[*] Yard. Doç. Dr., Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
[**] Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Recommendations: In Elazıg one of the propressing provinces, these strategical targets should be performed ungently by forming councils from expert individuals in their fields. Actualisig of these strategical targets. In the matter of sports clubs will make Elazıg the fastest developing province until 2023 and in the subject of cooperation with sports clubs will set an exampte to the sports clubs in other provinces.

Key Words: Strategical Management, Swot Analysis, Sport Clubs.

1. GİRİŞ

İnsanoğlu, geçmişte varlığını sürdürebilmek ve daha rahat bir yaşantı için ihtiyaç duydukları mal ve hizmetleri üretmek çabasında olmuştur. Bu nedenle işbirliğine giderek çeşitli örgütler meydana getirmişlerdir. Karşılayamadıkları istek ve ihtiyaçlarını, bu örgütler vasıtasıyla kolayca giderebilme imkanına kavuşmuştur (Ekenci ve İmamoğlu, 1998). Budan dolayı örgütler tek başlarına etkili ve düzgün bir şekilde yönetilmesinde, yönetim adı verilen faaliyetler dizisinin etkinliğine bağlıdır (Tosun, 1974). Bir örgütün başarısında, daha çok yönetimin etkili olduğu söylenebilir. Başarılmak istenen şey imkanlara, taraflara, personele ve bu işin ayrılan zamana bağlı olmakla beraber, özel bir durumda iyi bir yönetici, mevcut durumdan etkili sonuçlar üretebilir (Charles, 1987). Toplumun her kesiminde belirli bir amacı gerçekleştirmek için işbirliği yapan birkaç birey bir araya geldiğinde yönetimi oluşturmaya başlamaktadır. Toplumda, böyle bir hareketin içinde yer alır (Başaran, 1984).

Türkiye'de sportif etkinliklerde bulunan spor kurum ve kuruluşlarının büyük bir kısmı devlet yönetimine bağlıdır. Özel sektör tarafından kurulan ve işletilen spor kurum ve kuruluşlarında denetim, devletin denetim ve gözetimi altında yürütülmektedir. Spor yönetimi ise kamu yönetiminin özel bir alanına girmektedir. Sportif hareketleri belirlenen amaçlara ulaştırmak için insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili biçimde kullanarak, belirlenen politikaları ve alınan kararları uygulamaktır. Spor yönetimi, kamu yönetimi tarafından tespit edilen sportif hareket ve hizmetlerin genel ve özel amaçlarını gerçekleştirmek, devletin spor politikalarını uygulamakla yükümlüdür (Doğar, 1997).

1. 1. Strateji ve Stratejik Yönetim

Günümüz dünyasının kuruluşlarının veya örgütlerinin temel amacı, topluma en iyi hizmeti en verimli ve etkin şekilde sunacak strateji ve yöntemlerinin geliştirilmesi ve böylece hedef ve amaçlara ulaşılmasını sağlamaktır. Bu da ancak, çok hızlı değişen dünyada bu değişimlere karşı kuruluşların ayak uydurabilmesi için uzun dönemli vizyona sahip olmaları ve bu uzun dönemli perspektif ile gerekli stratejilerin belirlenerek uygulamaya konmasıyla mümkün olmaktadır (Nut ve Backoff, 1992). Strateji, bilimsel bir disiplin olarak gelişmesini askeri anlamda taşıdığı öneme borçludur (Çoban, 1997). Bir kavram olarak, eski çağlarda, askeri alanda doğmuş ve yakın zamana kadar askerlerin tekelinde olmaya devam etmiştir (Barca ve Balcı, 2004). Strateji, gelecekle ilgilidir (Weır ve Smallman, 1998). Ortak eylemlerden türer (Garret, 1991). Belirlenen hedeflere ulaşmak için, temel amaçlar, hedefler, önemli politikalar ve planlar bütünüdür (Jaın, 1993).

Stratejik yönetim kavramı ise yönetim alanında 20. yüzyılın ikinci yarısında kullanılmaya başlanmıştır. O dönemlerde strateji anlam olarak konu üzerinde henüz bir fikir birliğine varılmamış olsa da, örgütün çevresi ile arasındaki ilişkileri düzenleyen ve rakiplerine üstünlük sağlayabilmek amacıyla kaynaklarını harekete geçiren, bir anlam taşımaktadır (Düren, 2000). Günümüzde ise stratejik yönetim, stratejik harekete rehberlik edecek planları, manevraları, modelleri, pozisyonları ve perspektifleri geliştirerek, bir örgüt için bir odak noktası, uyum ve ahenk ile amaç yaratmak için kullanılmaktadır (Nut ve Backoff, 1992). Stratejik yönetim anlayışı,

belirsiz, değişken ve oldukça riskli bir çevrede, kuruluşa belirli bir yön kazandırmaktadır. Niteliksel ve niceliksel bilginin düzenlenip, belirsiz şartlar altında etkili karar verebilme içerisinde, insiyatifi kararlarla karşılaştırıldığında yöneticiye yaratıcı ve sezgisel düşünce yollarını açmaktadır (Pamuk ve diğer., 1997).

Jauch ve Glueck (1989), stratejik yönetimin yararlarını aşağıdaki gibi özetlemektedir;

- Değişen durumları önceden sezmek için örgütlere izin verir,
- Açık amaçlar ve yönelimler sağlar,
- İş kararlarını sistemize etmede bir yoldur,
- Bir kuruluşun temel problemlerini araştırmada yöneticilere yardım eder,
- Kuruluşun iletişimine, bireysel projelerin koordinasyonuna, kaynakların tahsisine ve bütçe gibi kısa süreli planlamanın gelişmesine yardım eder,
- Stratejik yönetimde araştırma, sürecin yöneticilere yardım edebilmesi için ilerleme sağlar,
- Stratejik yönetimi yerine getiren işler daha etkilidir.

1. 2. Swot Analizi

Swot Analizi, planlama sürecinin bir parçası olup, planlama yapılırken kuruluşun içsel olarak güçlü ve zayıf yönleri ile dışsal etkenlerden kaynaklanan fırsat ve tehditleri analiz etmeye ve geleceğe dönük stratejiler geliştirilmeye yardımcı olmaktadır. Kuruluşun kontrol edebileceği etkenler ile, kontrolü dışında olan ve belirsizlik oluşturan etkenlerin analizi ile birlikte, plandan etkilenen tarafların analizi ve kritik sorunların belirlenmesi gibi konuları içermektedir (www.euspk.ege.edu.tr, 2005). SWOT Analizi'nin amacı, kurumsal amaç ve hedeflerin gerçekleştirilebilmesi yolunda uygulanması gereken stratejinin biçimlendirilmesinde ve mevcut amaçların, hedeflerin, politikaların ve stratejilerin kurumsal amaç ve hedeflere uygun olup olmadığının değerlendirilmesinde, üst yönetim ekibine yardımcı olmaktadır (www.giresun.gov.tr, 2005). Ayrıca stratejik bir plan geliştirilmesi aşamasında, problem tanımlama ve çözüm oluşturulması aşamalarında, nicel verilerin yetersiz, bilgilerin bireylerin belleklerinde olduğu durumların analizinde kullanılmaktadır (Gürlek, 2005). Swot Analizi, sadece stratejik planlama açısından değil, ayrıca politika geliştirme ve problem çözme açısından da önemlilik arz etmektedir (www.euspk.ege.edu.tr, 2005).

1. 3. Elazığ İlinde Bulunan Spor Kulüplerinin, Komşu İllere ve Türkiye'ye Göre Mevcut Durumu

Elazığ ilinde faal spor kulüplerinin 2010 yılı itibariyle komşu illere ve Türkiye'ye göre nicel veri durumu Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Elazığ İlinde Bulunan Spor Kulüplerinin Komşu İllere ve Türkiye'ye Göre İlişkisi

	Askeri Spor Kulübü	İhtisas Spor Kulübü	Müessese Spor Kulübü	Okul Spor Kulübü	Spor Kulübü	Toplam
Türkiye	11	604	1.215	1.408	6.918	**10.156**
Elazığ	**-**	**4**	**16**	**6**	**35**	**61**
Bingöl	-	-	8	5	25	**39**
Diyarbakır	-	-	16	8	58	**82**
Malatya	-	9	16	7	77	**109**
Tunceli	-	3	6	7	6	**22**

(Kaynak: http://www.gsgm.gov.tr, 2010)

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın evreni, Elazığ il merkezi ve ilçeleridir. Örneklem grubu ise spor kurum ve kuruluşlarındaki 1.288 kişiyle sınırlıdır.

Araştırma, Elazığ ilinde iki aşamalı olarak yürütülmüştür. Birinci aşamada, Elazığ ilinde spor kulüplerindeki mevcut durum ile ilgili verilere, Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve ilgili kurum ve kuruluşlardan elde edilen verilerden yararlanılmıştır. Araştırmada, spor kulüpleriyle ilgili kamu kurum ve kuruluş yöneticileri, sivil toplum örgütleri, merkezi ve yerel yönetimlerin yönetici ve sorumluları ile yüz yüze görüşmeler yapılmış, spor kulüplerinin mevcut durumu ve gelecek ile ilgili görüş ve önerileri alınmıştır.

İkinci aşama olan anket uygulamasında ise araştırmacılar ve alanın uzmanları tarafından geliştirilmiş olan anket için şu aşamalar takip edilmiştir. İlk olarak ilgili literatür taranmış ve alan ile ilgili kişilerin ve uzmanların görüşlerine başvurulmuştur (10 beden eğitimi öğretmeni, 10 sporcu, 5 hakem, 5 antrenör, 5 spor yöneticisi, 2 üniversite öğretim üyesi). Bu görüşmeler ve çalışmalar sonrasında toplam 39 maddeden oluşan bir havuz oluşturulmuştur. Bu maddeler ilk olarak eğitim bilimleri uzmanlarının görüşlerine sunulmuş, açıklık, anlaşılırlık ve güvenirlik konularında maddeleri değerlendirmeleri istenmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 7 madde çıkarılarak 32 madde ön uygulama yapılmak üzere anket şeklinde düzenlenmiştir.

Toplam 265 kişi üzerinde yapılan ön uygulamadan elde edilen veriler bilgisayara yüklenerek, SPSS for Windows 17.0 paket programında değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sırasında faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda faktör yükü 0,35 ve üzerinde olan maddeler alınmış ve faktör yükü 0,35'in altında olan 4 madde işlerliği olmadığından anketten çıkarılmıştır.

Bu analizler sonucunda, araştırma anketinde anket; kişisel bilgiler bölümü, 9 maddeden oluşan Elazığ ilinde spor kulüplerinin mevcut durumu ile ilgili bölüm ve 16 maddeden oluşan spor kulübü yöneticilerine göre spor kulüplerinin mevcut durumu ile ilgili bölüm şeklinde düzenlenmiştir. Elazığ ilinin spor kulüpleriyle ilgili mevcut durumu ve stratejisini ortaya koymaya yönelik olarak hazırlanan anketin güvenirlik katsayısı olan Cronbach Alpha değeri 0,82 bulunmuştur.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Gruplara Göre Dağılımı

Sıra No	Gruplar	Katılımcılar	Uygulanan Anket Sayısı	Değerlendirilen Anket Sayısı
1	Yöneticiler	-Milletvekilleri	5	1
		-Vali, Vali yardımcıları	3	1
		-İlçe kaymakamları	10	4
		-İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü (İl müdürü, müdür yardımcıları, şube müdürleri, ilçe müdürleri ve şube müdürleri)	40	27
		İl ve İlçe Belediye başkanları ve Başkan yardımcıları	35	22
		-Fırat Üniversitesi Rektörü, Yardımcıları, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanı ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğretim Üyeleri	15	10
		-Fırat üniversitesi spor kulübü başkanları	15	11
		-Özel ve kamu spor kulübü yöneticileri	47	24
		-ASKF yöneticileri	10	8
		-Lig heyeti üyeleri	10	7
		-Gençlik ve spor il müdürlüğü yöneticileri	30	18
		-Spor il temsilcileri	30	22
2	Öğretmenler	-Beden eğitimi öğretmenleri	190	97
		-Spor lisesi müdürü, müdür yardımcıları ve öğretmenler	10	9
3	Öğrenciler	-Spor lisesi öğrencileri	80	63
		-Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri	170	105
4	Antrenörler	-Spor antrenörleri	50	22
5	Sporcular	-Sporcular	400	309
6	Seyirciler	-Seyirciler	400	370
7	Hakemler	-Hakemler	200	125
8	Sivil Toplum Örgütleri	-Spor yazarları	10	9
		-İl ve ilçe özel spor kuruluşu yöneticileri	30	18
		-Spor mağazası yöneticileri	10	6
Genel Toplam			1800	1288

Araştırma anketinin uygulandığı gruplar ve sayılarının dağılımı Tablo 2'de verilmiştir. Tabloda, örneklem grupları, uygulanan anket sayıları ve değerlendirilen (geri dönen) anket sayıları görülmektedir. Yöneticilere uygulanan 250 anketin 155'i (%62), öğretmenlere uygulanan 200 anketin 106'sı (%53), öğrencilere uygulanan 250 anketin 168'i (%67,2), spor antrenörlerine uygulanan 50 anketin 22'si (%44), sporculara uygulanan 400 anketin 309'u (%77), seyircilere uygulanan 400 anketin 370'i (%93), hakemlere uygulanan 200 anketin 125'i (%63), ve sivil toplum örgütlerine uygulanan 50 anketin 33'ü (%66) değerlendirmeye alınmıştır. Genel toplam incelendiğinde bütün katılımcılara 1.800 anket gönderilmiş ve bu anketlerin 1.288'nin (%71,55) geri dönüşümü sağlanmıştır. Geri dönme oranlarına bakıldığı zaman en fazla geri dönüşüm % 93 ile seyirciler, en az geri dönüşüm ise %44 ile spor antrenörlerinden olduğu görülmektedir.

Anket yoluyla elde edilen veriler, SPSS paket programında analiz edilmek için bilgisayar ortamına aktarılmış ve veriler frekans ve yüzde alma teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir. Anketteki likert tipi verilerin çözümlenmesi için beşli ölçek aralıkları kullanılmıştır. Değer aralıkları; Tamamen Katılıyorum (1,00 - 1,80), Katılıyorum (1,81 - 2,60), Kısmen Katılıyorum (2,61 - 3,40), Katılmıyorum (3,41 - 4,20), Hiç Katılmıyorum(4,21 - 5,00) şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmada anket yoluyla elde edilen bulgular Swot analizinin temelini oluşturmuştur. Elazığ ilinin spor kulüpleriyle ile ilgili mevcut durumunun

belirlenebilmesi için bir durum analizi yapmak amacıyla düşünülmüş olan Swot analizi için şu aşamalar takip edilmiştir. Likert türü sorulardan elde edilen maddeler içerisinde ildeki spor kulüplerinin çevresiyle doğrudan ilgili olan maddeler (iç çevre) güçlü ve zayıf yönler olarak belirlenmiş, spor kulüpleriyle doğrudan ilgili olmayan ve spor kulüpleriyle dolaylı yoldan ilgili olan maddeler (dış çevre) ise fırsatlar ve tehditler şeklinde sınıflandırılmışlardır. Bu şekilde sınıflama için likert türü sorularda 1,00 – 3,00 derecesi arasındaki maddeler güçlü ve fırsat, 3,10 – 5,00 arasındaki maddeler ise zayıf ve tehditler olarak belirlenmiştir. Bu sınıflamalar doğrultusunda yapılan değerlendirme sonucunda Swot analizi oluşturulmuştur. Swot analizinden elde edilen bulgular ve ilgili literatürün de taranmasıyla araştırmanın son bölümü olan Cumhuriyet'in 100. yılında, Elazığ ilindeki spor kulüplerinin stratejik hedefleri ortaya konulmuştur. Bu stratejik hedefler belli dönem aralıklarıyla verilmiştir. Bu aralıklar; 2010-2013 yılları arası, 2014-2018 yılları arası, 2019-2022 yılları arası ve Cumhuriyet'in 100. yılı olan 2023 yılı şeklinde belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular çözümlenmiştir. Bulgular, araştırma için geliştirilmiş olan anket vasıtasıyla elde edilmiş ve üç bölüm halinde verilmiştir.

3. 1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri İle İlgili Bulgular

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Gruplar	N	Erkek		Bayan	
		Sayı	%	Sayı	%
Seyirci	370	262	70,8	108	29,2
Sporcu	309	233	75,4	76	24,6
Öğrenci	168	110	65,5	58	34,5
Yönetici	155	148	95,5	7	4,5
Hakem	125	96	76,8	29	23,2
Öğretmen	106	87	82,1	19	17,9
S.T.Ö.	33	33	100,0	-	-
Antrenör	22	22	100,0	-	-
Toplam	**1.288**	**991**	**76,9**	**297**	**23,1**

Tablo 3'de, araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre dağılımı görülmektedir. Bütün gruplarda erkeklerin oranı bayanların oranından daha fazladır. Genel toplamda da yine bütün katılımcıların % 76,9'u erkek olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Yaşlarına Göre Dağılımı

Gruplar	N	20 yaş ve altı		21-30 yaş arası		31-40 yaş arası		41-50 yaş arası		51 yaş ve üstü	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Seyirci	370	093	25,1	181	48,9	70	18,9	21	05,7	05	01,4
Sporcu	309	187	60,5	112	36,2	09	02,9	01	00,3	-	-
Öğrenci	168	127	75,6	041	24,4	-	-	-	-	-	-
Yönetici	155	001	00,6	014	09,0	50	32,3	68	43,9	22	14,2
Hakem	125	011	08,8	079	63,2	29	23,2	06	04,8	-	00,0
Öğretmen	106	001	00,9	069	65,1	35	33,0	-	00,0	01	00,9
S.T.Ö.	33	-	-	010	30,3	12	36,4	08	24,2	03	09,1
Antrenör	22	-	-	003	13,6	14	63,6	05	22,7	-	-
Toplam	**1.288**	**420**	**32,6**	**509**	**39,5**	**219**	**17,0**	**109**	**8,4**	**31**	**2,4**

Tablo 4'de, araştırmaya katılan grupların yaşlarına göre dağılımı verilmiştir. Araştırmaya katılanların yaşlarına göre dağılımına bakıldığı zaman, en büyük grubun 509 kişi ile 21-30 yaş arası grubun olduğu görülmektedir. 51 yaş ve üstündeki grup ise araştırmaya katılan en az sayıdaki gruptur.

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Gruplar	N	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Lisansüstü	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Seyirci	370	13	3,5	33	08,9	151	40,8	160	43,2	13	03,5
Sporcu	309	26	8,4	73	23,6	148	47,9	056	18,1	06	01,9
Öğrenci	168	-	-	-	-	065	38,7	103	61,3	-	-
Yönetici	155	03	1,9	03	01,9	046	29,7	081	52,3	22	14,2
Hakem	125	-	-	01	00,8	045	36,0	075	60,0	04	03,2
Öğretmen	106	01	0,9	69	65,1	035	33,0	-	-	01	00,9
S.T.Ö.	33	-	-	01	03,0	018	54,5	014	42,4	-	-
Antrenör	22	-	-	-	-	016	72,7	006	27,3	-	-
Toplam	**1.288**	**43**	**3,33**	**180**	**13,97**	**524**	**40,68**	**495**	**38,43**	**46**	**3,57**

Tablo 5'de, araştırmaya katılanların eğitim durumlarına göre dağılımı görülmektedir. 43 kişinin ilkokul mezunu, 180 kişinin ortaokul mezunu, 524 kişinin lise mezunu 495 kişinin üniversite mezunu olduğu ve 46 kişinin ise lisansüstü eğitim almış oldukları görülmektedir.

3. 2. Elazığ İlinde Bulunan Spor Kulüplerinin Mevcut Durumu İle İlgili Bulgular

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların Elazığ'daki Spor Kulüplerinde Aktif Sporcu Sayısının Yeterli Olup-Olmaması Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Sporcu	309	46	14,9	83	26,9	102	33,0	34	11,0	44	14,2	**2,82**
Hakem	125	20	16,0	44	35,2	23	18,4	22	17,6	16	12,8	**2,76**
Öğrenci	168	43	25,6	43	25,6	34	20,2	33	19,6	15	8,9	**2,60**
Öğretmen	106	25	23,6	45	42,5	27	25,5	7	6,6	2	1,9	**2,58**
Seyirci	370	82	22,2	123	33,2	93	25,1	46	12,4	26	7,0	**2,48**
Yönetici	155	43	27,7	61	39,4	33	21,3	14	9,0	4	2,6	**2,19**
S.T.Ö.	33	11	33,3	16	48,5	1	3,0	3	9,1	2	6,1	**2,06**
Antrenör	22	3	13,6	15	68,2	4	18,2	-	-	-	-	**2,04**
Toplam	**1.288**	**273**	**21,2**	**430**	**33,4**	**317**	**24,6**	**159**	**12,3**	**109**	**8,5**	**2,44**

Tablo 6'da, Elazığ'daki spor kulüplerinde aktif sporcu sayısının yeterliliği konusunda bulgular yer almaktadır. Bu bulgularda "Kısmen Katılıyorum" şeklinde görüş bildiren sporcular (2,82 ortalama) ve hakemler (2,76 ortalama) hariç diğer bütün gruplar sporcu sayısının yetersiz olduğunu düşündüklerini ifade etmişlerdir. Genel ortalamada ise yine sporcu sayısının yetersiz olduğu sonucu (2,44 ortalama) ön plana çıkmaktadır. Bu sonuçlara göre Elazığ'daki spor kulüplerinde aktif sporcu sayısının yeterli olmadığı bunun ilin spor geleceği için önlem alınması gereken bir durum oluşturduğu yargısına varılabilir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların Elazığ'daki Spor Kulüplerinin Büyük Taraftar Kitlesine Sahip Olup Olmaması Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Antrenör	22	-	-	2	9,1	3	13,6	9	40,9	8	36,4	**4,04**
S.T.Ö.	33	2	6,1	3	9,1	4	12,1	17	51,5	7	21,2	**3,72**
Öğretmen	106	3	2,8	12	11,3	28	26,4	43	40,6	20	18,9	**3,61**
Sporcu	309	24	7,8	42	13,6	51	16,5	109	35,3	83	26,9	**3,59**
Yönetici	155	10	6,5	33	21,3	23	14,8	58	37,4	31	20,0	**3,43**
Öğrenci	168	18	10,7	21	12,5	41	24,4	48	28,6	40	23,8	**3,42**
Hakem	125	9	7,2	21	16,8	31	24,8	51	40,8	13	10,4	**3,30**
Seyirci	370	40	10,8	79	21,4	119	32,2	85	23,0	47	12,7	**3,05**
Toplam	**1.288**	**106**	**8,2**	**213**	**16,5**	**300**	**23,3**	**420**	**32,6**	**249**	**19,3**	**3,52**

Elazığ'daki spor kulüplerinin taraftar kitlesi hakkında katılımcıların görüşlerini yansıtan Tablo 7'de, kararsız olduklarını belirten seyirciler (3,05 ortalama) ve hakemler (3,30 ortalama) dışında diğer grupların bu şekilde düşünmedikleri görülmektedir. Aksine, grupların çoğunluğunun (yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler, antrenörler, sporcular ve sivil toplum örgütleri) Elazığ ilindeki spor kulüplerinin büyük taraftar kitlesine sahip olduğu görüşüne katılmadığı anlaşılmaktadır. Genel ortalamaya bakıldığı zaman (3,52 ortalama) yine katılımcıların Elazığ'daki spor kulüplerinin büyük taraftar kitlesine sahip olduğu görüşüne katılmadığı görülmektedir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların Kamu Kuruluşu Spor Kulüplerinin Spordaki Başarı Durumunun İyi Olması Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Hakem	125	7	5,6	14	11,2	32	25,6	40	32,0	32	25,6	**3,60**
Yönetici	155	3	1,9	16	10,3	50	32,3	63	40,6	23	14,8	**3,56**
Antrenör	22	-	-	2	9,1	10	45,5	8	36,4	2	9,1	**3,45**
Öğretmen	106	4	3,8	14	13,2	33	31,1	42	39,6	13	12,3	**3,43**
S.T.Ö.	33	2	6,1	2	6,1	14	42,4	12	36,4	3	9,1	**3,36**
Öğrenci	168	20	11,9	25	14,9	56	33,3	41	24,4	26	15,5	**3,16**
Seyirci	370	37	10,0	71	19,2	124	33,5	85	23,0	53	14,3	**3,12**
Sporcu	309	44	14,2	66	21,4	78	25,2	87	28,2	34	11,0	**3,00**
Toplam	**1.288**	**117**	**9,1**	**210**	**16,3**	**397**	**30,8**	**378**	**29,3**	**186**	**14,4**	**3,33**

Tablo 8'de, kamu kuruluşlarına ait spor kulüplerinin sporsal başarı durumlarıyla ilgili sonuçlar yer almaktadır. Bu konuda araştırmaya katılanların geneli kararsız olarak görülmektedir. Ancak yöneticiler (3,56 ortalama), öğretmenler (3,43 ortalama), antrenörler (3,45 ortalama) ve hakemler (3,60 ortalama) bu maddede sporsal başarı durumlarının oldukça iyi durumda olduklarına

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Cilt 13 Sayı 24
Aralık 2010
ss.12-30

katılmadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan grupların yaklaşık yarısının kamu kurumlarına bağlı spor kulüplerinin sporsal başarı durumlarının oldukça iyi durumda olduklarına inanmamaları ve diğer yarısının da bu konuda kararsız olduklarını ifade etmeleri ilgili kulüplerin çok başarısız olmamakla birlikte başarılı da olmadıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların Özel Kuruluş Spor Kulüplerinin Spordaki Başarı Durumunun İyi Olması Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Yönetici	155	1	0,6	15	9,7	44	28,4	68	43,9	27	17,4	**3,67**
Antrenör	22	-	-	3	13,6	9	40,9	8	36,4	2	9,1	**3,40**
Öğretmen	106	9	8,5	17	16,0	28	26,4	39	36,8	13	12,3	**3,28**
Öğrenci	168	19	11,3	33	19,6	45	26,8	42	25,0	29	17,3	**3,17**
Hakem	125	5	4,0	19	15,2	61	48,8	39	31,2	1	0,8	**3,09**
S.T.Ö.	33	4	12,1	4	12,1	14	42,4	10	30,3	1	3,0	**3,00**
Sporcu	309	31	10,0	100	32,4	66	21,4	74	23,9	38	12,3	**2,96**
Seyirci	370	29	7,8	98	26,5	136	36,8	77	20,8	30	8,1	**2,94**
Toplam	**1.288**	**98**	**7,6**	**289**	**22,4**	**403**	**31,3**	**357**	**27,7**	**141**	**10,9**	**3,18**

Tablo 9'da, Elazığ'da bulunan özel spor kulüplerinin başarı durumları konusunda katılımcıların görüşleri bulunmaktadır. Yöneticiler (3,67 ortalama) özel spor kulüplerinin sporsal başarı durumlarının oldukça iyi olduğu görüşüne katılmadıklarını belirtirken, diğer gruplar "Kısmen Katılıyorum" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Genel ortalamaya bakıldığı zaman 3,18 ortalama ile yine "Kısmen Katılıyorum" sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle Elazığ'da bulunan özel spor kulüplerinin sporsal başarılarının iyi durumda olmadığı söylenebilir.

Tablo 10. Araştırmaya Katılanların Kamu Kuruluşu Spor Kulüplerinin Spordaki Başarısızlık Sebebinin Ekonomik Olup Olmaması Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
S.T.Ö.	33	5	15,2	11	33,3	5	15,2	5	15,2	7	21,2	**2,93**
Sporcu	309	71	23,0	62	20,1	59	19,1	67	21,7	50	16,2	**2,88**
Öğretmen	106	16	15,1	31	29,2	35	33,0	18	17,0	6	5,7	**2,68**
Yönetici	155	29	18,7	54	34,8	41	26,5	17	11,0	14	9,0	**2,56**
Seyirci	370	92	24,9	107	28,9	83	22,4	53	14,3	35	9,5	**2,54**
Öğrenci	168	47	28,0	46	27,4	50	29,8	17	10,1	8	4,8	**2,36**
Antrenör	22	9	40,9	7	31,8	-	-	3	13,6	3	13,6	**2,27**
Hakem	125	33	26,4	57	45,6	25	20,0	6	4,8	4	3,2	**2,12**
Toplam	**1.288**	**302**	**23,4**	**375**	**29,1**	**298**	**23,1**	**186**	**14,4**	**127**	**9,9**	**2,54**

"Kamu kuruluşu spor kulüplerinin sporsal başarısızlığının sebebi ekonomiktir" şeklindeki maddeye katılımcıların verdikleri cevapların dağılımının yer aldığı Tablo 10'a göre, öğretmenler (2,68 ortalama), sporcular (2,88 ortalama) ve sivil toplum örgütü üyeleri (2,93 ortalama) "Kısmen Katılıyorum" şeklinde görüş bildirmişler, diğer gruplar ise "Katılıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Genel ortalamaya bakıldığı zamanda 2,54 ortalama ile "Katılıyorum" görüşünün ağırlık bastığı, kamu kuruluşlarına ait spor kulüplerinin başarısızlıklarının sebebinin ekonomik olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçlardan ilgili spor

kulüplerinin ekonomik olarak iyi durumda olmamaları ve bu yüzden başarısız olmalarının ilin spor geleceği ve stratejisi için bir risk oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 11. Araştırmaya Katılanların Özel Kuruluş Spor Kulüplerinin Spordaki Başarısızlık Sebebinin Ekonomik Olup Olmaması Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Öğrenci	168	29	17,3	48	28,6	44	26,2	32	19,0	15	8,9	**2,73**
Öğretmen	106	12	11,3	38	35,8	30	28,3	19	17,9	7	6,6	**2,72**
Sporcu	309	66	21,4	84	27,2	74	23,9	46	14,9	39	12,6	**2,70**
Seyirci	370	76	20,5	92	24,9	129	34,9	48	13,0	25	6,8	**2,60**
S.T.Ö.	33	7	21,2	8	24,2	10	30,3	7	21,2	1	3,0	**2,60**
Yönetici	155	35	22,6	51	32,9	31	20,0	27	17,4	11	7,1	**2,53**
Hakem	125	28	22,4	47	37,6	30	24,0	15	12,0	5	4,0	**2,37**
Antrenör	22	3	13,6	15	68,2	2	9,1	-	-	2	9,1	**2,22**
Toplam	**1.288**	**256**	**19,9**	**383**	**29,7**	**350**	**27,2**	**194**	**15,1**	**105**	**8,2**	**2,55**

Tablo 11'de, Elazığ'da bulunan özel spor kulüplerinin başarısız olmalarının sebebinin ekonomik olup olmadığıyla ilgili bulgular görülmektedir. Öğretmenler (2,72 ortalama), öğrenciler (2,73 ortalama) ve sporcular (2,70 ortalama) bu konuda kararsız olduklarını ifade ederken, diğer gruplar ilgili kulüplerin başarısızlıklarının sebebinin ekonomik olduğu görüşüne katıldıklarını ifade etmişlerdir. Genel ortalamanın 2,55 ortalama ile "Katılıyorum" şeklinde ortaya çıktığı konu hakkında Elazığ'ın spor geleceği ve stratejisi için ekonomik durumun iyileştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Tablo 12. Araştırmaya Katılanların Elazığ'da Spor Kulüplerinin Tesis Alt Yapı Probleminin Olup Olmaması Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
S.T.Ö.	33	2	6,1	1	3,0	5	15,2	14	42,4	11	33,3	**3,93**
Öğrenci	168	10	6,0	24	14,3	23	13,7	43	25,6	68	40,5	**3,80**
Öğretmen	106	10	9,4	12	11,3	11	10,4	31	29,2	42	39,6	**3,78**
Yönetici	155	14	9,0	11	7,1	24	15,5	59	38,1	47	30,3	**3,73**
Hakem	125	7	5,6	21	16,8	23	18,4	45	36,0	29	23,2	**3,54**
Sporcu	309	32	10,4	33	10,7	61	19,7	117	37,9	66	21,4	**3,49**
Antrenör	22	4	18,2	2	9,1	-	-	14	63,6	2	9,1	**3,36**
Seyirci	370	49	13,2	62	16,8	111	30,0	83	22,4	65	17,6	**3,14**
Toplam	**1.288**	**128**	**9,9**	**166**	**12,9**	**258**	**20,0**	**406**	**31,5**	**330**	**25,6**	**3,59**

Tablo 12'de, "Elazığ'da spor kulüplerinin tesis alt yapısı problemi yoktur" şeklindeki maddeye katılımcılar tarafından verilen cevapların dağılımı görülmektedir. Tabloda antrenörler (3,36 ortalama) ve seyirciler (3,14 ortalama) maddeye "Kısmen Katılıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri diğer grupların ise "Katılmıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Genel ortalamada ise 3,59 ortalama ile yine "Katılmıyorum" görüşü ön plana çıkmaktadır. Bu sonuçlara göre Elazığ'da spor kulüplerinin tesis altyapıları konusunda problem yaşadıkları ve bu durumun ise ilin spordaki geleceği için bir engel teşkil ettiği söylenebilir.

Tablo 13. Araştırmaya Katılanların Elazığ'da Spor Kulüplerinin Stratejik Planlarını ve Gelecekteki Hedeflerini Belirleyip Belirlememe Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	
Yönetici	155	3	1,9	9	5,8	23	14,8	71	45,8	49	31,6	**3,99**
S.T.Ö.	33	1	3,0	1	3,0	4	12,1	13	39,4	14	42,4	**3,93**
Öğretmen	106	5	4,7	5	4,7	24	22,6	35	33,0	37	34,9	**3,88**
Hakem	125	2	1,6	12	9,6	28	22,4	48	38,4	35	28,0	**3,81**
Öğrenci	168	15	8,9	20	11,9	35	20,8	60	35,7	38	22,6	**3,51**
Antrenör	22	-	-	6	27,3	3	13,6	9	40,9	4	18,2	**3,50**
Sporcu	309	30	9,7	55	17,8	83	26,9	83	26,9	58	18,8	**3,27**
Seyirci	370	46	12,4	73	19,7	107	28,9	81	21,9	63	17,0	**3,11**
Toplam	**1.288**	**102**	**7,9**	**181**	**14,1**	**307**	**23,8**	**400**	**31,1**	**298**	**23,1**	**3,62**

Tablo 13'de, "Elazığ'da spor kulüpleri, stratejik planlarını ve gelecekteki hedeflerini açık olarak belirlemişlerdir" şeklindeki maddenin katılımcılar tarafından kabul görme dağılımları görülmektedir. Tablodaki verilere göre Elazığ ilindeki spor kulüplerinin, stratejik planlarını ve gelecekteki hedeflerini açık olarak belirlemedikleri anlaşılmaktadır. Katılımcıların genel olarak düşünceleri 3,62 ortalama ile bu yöndedir. Bu sonuçlara göre Elazığ ilindeki spor kulüplerinin gelecek için hedeflerini açık olarak belirlememiş oldukları söylenebilir.

Tablo 14. Araştırmaya Katılanların Elazığ'da Sporun Olumlu Gelişmesini Engelleyen En Büyük Problemlerden Birinin Kulüp Eksikliği Olduğu Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

Gruplar	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	
Hakem	125	18	14,4	31	24,8	31	24,8	21	16,8	24	19,2	**3,01**
Sporcu	309	46	14,9	81	26,2	75	24,3	53	17,2	54	17,5	**2,96**
Öğretmen	106	11	10,4	24	22,6	44	41,5	19	17,9	8	7,5	**2,87**
S.T.Ö.	33	7	21,2	8	24,2	6	18,2	9	27,3	3	9,1	**2,78**
Seyirci	370	73	19,7	88	23,8	95	25,7	73	19,7	41	11,0	**2,77**
Yönetici	155	25	16,1	41	26,5	58	37,4	22	14,2	9	5,8	**2,67**
Öğrenci	168	39	23,2	36	21,4	51	30,4	36	21,4	6	3,6	**2,60**
Antrenör	22	7	31,8	13	59,1	2	9,1	-	-	-	-	**1,77**
Toplam	**1.288**	**226**	**17,5**	**322**	**25,0**	**362**	**28,1**	**233**	**18,1**	**145**	**11,3**	**2,67**

Elazığ'da bulunan kulüp sayılarının yeterliliği konusunda bulguların yer aldığı Tablo 14'e göre Antrenörlerin (1,77 ortalama) kulüp sayılarının yetersiz olduğu görüşüne tamamen katıldıkları, yine öğrencilerin (2,60 ortalama) katıldıkları, diğer grupların ise kararsız kaldıkları anlaşılmaktadır. Katılımcı grupların görüşlerinin genel ortalamalarının da 2,67 ortalama ile kararsız oldukları yönünde belirtildiği, tabloya göre ilde kulüp sayılarının çok da yetersiz olmadığı ancak ilin gelecek planlamasında bir sorun olarak karşımıza çıkacağı düşünülmektedir.

3. 3. Araştırmaya Katılan Spor Kulübü Yöneticilerine Göre Spor Kulüplerinin Mevcut Durumu Hakkındaki Görüşlere Ait Bulgular

Tablo 15. Spor Kulübü Yöneticilerinin Spor Kulüplerinin Mevcut Durumuna Ait Maddelere Verdikleri Görüşlerin Dağılımı

Madde No	N	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\overline{X}$
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	24	3	12,5	2	8,3	6	25,0	8	33,3	5	20,8	**3,41**
2	24	1	4,2	4	16,7	6	25,0	13	54,2	-	-	**3,29**
3	24	-	-	5	20,8	13	54,2	4	16,7	2	8,3	**3,12**
4	24	-	-	7	29,2	8	33,3	9	37,5	-	-	**3,08**
5	24	2	8,3	4	16,7	11	45,8	5	20,8	2	8,3	**3,04**
6	24	6	25,0	2	8,3	6	25,0	6	25,0	4	16,7	**3,00**
7	24	6	25,0	5	20,8	3	12,5	8	33,3	2	8,3	**2,79**
8	24	4	16,7	7	29,2	5	20,8	7	29,2	1	4,2	**2,75**
9	24	1	4,2	8	33,3	12	50,0	3	12,5	-	-	**2,70**
10	24	3	12,5	9	37,5	6	25,0	5	20,8	1	4,2	**2,66**
11	24	3	12,5	7	29,2	12	50,0	2	8,3	-	-	**2,54**
12	24	5	20,8	7	29,2	9	37,5	3	12,5	-	-	**2,41**
13	24	11	45,8	8	33,3	3	12,5	2	8,3	-	-	**1,83**
14	24	15	62,5	6	25,0	1	4,2	2	8,3	-	-	**1,58**
15	24	15	62,5	6	25,0	2	8,3	1	4,2	-	-	**1,54**
16	24	18	75,0	4	16,7	1	4,2	1	4,2	-	-	**1,37**

Tablo 15'de, spor kulübü yöneticilerine göre spor kulüplerinin mevcut durumu ile ilgili maddelere verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Tabloya göre spor kulübü yöneticilerinin ilgili maddelere verdikleri görüşler doğrultusunda aşağıdaki çıkarımlar yapılabilir. "Elazığ'daki spor kulüpleri idari ve teknik yönden güçlü ve kararlı bir yönetime sahip değildir (Madde No: 1)" maddesine 3,41 ortalama, "Spor kulübü yöneticileri ildeki diğer spor kulübü yöneticileri hakkında olumlu düşüncelere sahiptirler (Madde No: 10)" maddesine 2,66 ortalama, "Spor kulüp yöneticiliğinde bulunanların yöneticilikten beklentilerinin maddi olarak değerlendirilebilir (Madde No: 6)" maddesine 3,00 ortalama, "Spor kulüplerinin finansal gücünün yöneticiler tarafından karşılanmaktadır (Madde No: 7)" maddesine 2,79 ortalama, "Spor kulübü yöneticilerinin genelde sporun içinden gelen bireylerden oluşmaktadır (Madde No: 8)" maddesine 2,75 ortalama, "Spor kulübü yöneticilerinin arasında diyalog eksikliği bulunmaktadır (Madde No: 12)" maddesine 2,41 ortalama, "Spor kulübü yöneticilerinin yerel medya ile ilişkilerinin iyi durumdadır (Madde No: 2)" maddesine 3,29 ortalama, "Spor kulübü yöneticilerinin yapmak istediklerini spor üst yöneticilerinin engelleriyle karşılaştıklarından dolayı yapamamaktadır (Madde No: 5)" maddesine 3,04 ortalama, "Yöneticilerle hakemler arasındaki ilişki iyi durumdadır (Madde No: 3)" maddesine 3,12 ortalama, "Yöneticilerle sporcular arasındaki ilişki iyi durumdadır (Madde No: 9)" maddesine 2,70 ortalama, "Yöneticilerle seyirciler arasındaki ilişki iyi durumdadır (Madde No: 4)" maddesine 3,08 ortalama, "Yöneticilerle antrenörler arasındaki ilişki iyi durumdadır (Madde No: 11)" maddesine 2,54 ortalama ile görüş bildirmişlerdir. Ayrıca spor kulübü yöneticileri spor kulübü yöneticileri ile ilgili maddelere görüşlerini olumlu yönde belirtikleri görülmektedir. "Kulüp yöneticileri spor adına özgün düşünceler üreten kişiler olmalıdır (Madde No: 16)" maddesine 1,37 ortalama, "Kulüp yöneticileri sporun gelişmesi amacına yönelik riskler alabilmelidir (Madde No: 14)" maddesine 1,58 ortalama, "Spor yöneticileri gelecekle ilgili iyi bir vizyona sahip olmalıdır (Madde No: 13)"

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Cilt 13 Sayı 24
Aralık 2010
ss.12-30

maddesine 1,83 ortalama ve "Spor kulübü yöneticileri Elazığ'da sporun geleceğini planlamak için etkin olarak zaman harcamalıdır (Madde No: 15)" maddesine 1,54 ortalama ile görüşlerini bildirmişlerdir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Günümüzde spor stratejisi belirlemek, artık bir devlet politikası olmaktan öte, toplumsal bir proje haline gelmekte, ortaya konulan spor politikalarının uygulanabilmesi ve hedeflere ulaşılabilmesi, sporun hedefleri ve gelecekteki rolünün açıkça ortaya konması için, ilgili bütün kesimlerin paylaştıkları bir vizyon üzerine inşa edilmesi zorunluluk arz etmektedir (Karakaya, 2007). Gelişmiş ülkeler seviyesine gelmiş ülkelerin spordaki durumuna bakıldığında, sporla ilgili planlama stratejileri yapılmıştır (Ünlü, 1997). Sporun kalkınmaya olumlu yönde katkı sağlayabilmesi, her şeyden önce geniş vatandaş kitlesinin temel spor kültürüne ve spor imkanlarına sahip olmasına bağlıdır (Keten, 1993).

Elazığ' da sporun yaşadığı sıkıntılar, sportif başarının önünü kesmesi tehdidi altında bulunduğu bu dönemde, konu spor kulüpleri üzerinde daha da büyük bir önem taşımaktadır. Elazığ ilinde spor kulüpleri konusunda genelde gelişmiş il standartlarının gerisinde kaldığı bir gerçektir. Bu konuda öncelikli bir ders çıkarılmak isteniyorsa, spor kulüplerinin çok hızla problem çözen, vizyon üreten kuruluşlar haline gelmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, Elazığ ilindeki spor kulüplerinin nicel veriler konusunda komşu iller ve özellikle Türkiye üzerindeki yerine bakıldığında, istenilen noktada olmadığı elde edilen bulgular neticesinde görülmektedir (Tablo 1). Kulüpleşme açısından bakıldığında, Türkiye ortalamasının gerisinde olup, komşu iller düzeyinde Diyarbakır ve Malatya illerinin gerisinde kaldığı görülmektedir.

Yapılan araştırmalarda Avrupa Birliği üyesi olan Almanya'da her dört kişiden biri spor kulüplerine üye iken (21 Milyon kişi), 12 Milyon kişi de spor kulüpleri dışında spor yapmaktadır (Argan ve Katırcı, 2002). Bu ülkelerde spor yapan insanların oranı genel nüfusun yarısına kadar ulaşırken, Türkiye'de ise bu oran sadece % 1-2 civarındadır (Aydın ve diğer., 2003). Elazığ ilindeki spor kulüplerindeki faal spor yapanların sporcu sayısının yeterli olmadığı bulgular neticesinde ortaya çıkmaktadır (Tablo 6). Elazığ ilinde Ağustos 2010 yılı itibariyle 61 spor kulübünün olduğu görülmekte ve aktif olarak spor yapanların sayısı az olmasının yanında, az sayıda faal olan spor kulüplerinde spor yapmaktadırlar. Bu da, Elazığ ilinde spor için büyük bir risk oluşturduğu söylenebilir.

Kamu ve özel spor kulüplerinin spordaki başarısızlığın nedenlerinden birinin ekonomik sebebler olduğu, elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır (Tablo 10, 11). Yine spor kulübü yöneticilerine spor kulüplerinin mevcut durumu hakkındaki maddelerden olan "Elazığ ilinde bulunan spor kulüplerinin finansal gücünü yöneticiler karşılamaktadır." maddesine yöneticilere genelde olumlu yönde görüş (X= 2,79) bildirmişlerdir. Bu durumun sadece Elazığ iline ait bir özellik olmadığı, Türkiye genelinde de bu sorunun olduğu söylenebilir. Spor kulüplerini ekonomik problemlerinden kurtarmanın yollarından bazıları spor kulüplerinin şirketleşerek ticari avantajlardan faydalanması, sponsorluk hakkında ve spor kulüplerinin profesyonel yönetim hakkında spor kulübü yöneticilerine bilgilendirme seminerleri ilgili kurum ve kuruluşlarca verilmelidir. Yine spor kulüplerinin, stratejik planlarını ve gelecekteki hedeflerini belirlemediği, Tablo 13'deki bulgulardan görülmektedir. Elazığ'daki spor kulüplerinin günü birlik projeler üretmeleri ve kısa süreli başarı elde etme çabaları, Elazığ'ın spor kulüpleri konusunda zayıf yönünü teşkil etmektedir.

4. 1. Elazığ İlinin Spor Kulüpleri Konusunda SWOT Analizi

Elde edilen bulgular yorumlanmış ve Elazığ ilinin spor kulüpleriyle ilgili güçlü ve zayıf yönleri, fırsatlar ve tehditleri belirlenerek aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

Güçlü Yönler:

- Elazığ ilinde spor kulüplerinin köklü bir geçmişe sahip olması.
- Sosyo-kültürel yapının, Elazığ ilinde spor kulüplerinin alt yapısını olumlu yönde etkilemesi.
- Sosyo-ekonomik yapının, Elazığ ilinde spor kulüplerinin alt yapısını olumlu yönde etkilemesi.
- Spor kulüpleri arasındaki diyalog konusunun iyi noktada olması.

Zayıf Yönler:

- Engellilerin spor yapması için spor kulüpleri olarak gerekli imkanların sağlanmaması.
- Komşu illerle karşılaştırıldığında,Elazığ ilinde spor kulüplerinin nicel ve nitel olarak kötü noktada olması.
- Spor kulüpleri olarak spor branşlarına sporcu seçiminde bilimsel kriterlerin kullanılmaması.
- Spor kulüplerinin büyük taraftar kitlelerine sahip olmaması.
- Kamu kuruluşuna ait spor kulüplerinin sporda başarı durumunun kötü olması.
- Özel kuruluşa ait spor kulüplerinin sporda başarı durumunun kötü olması.
- Spor kulüplerinin stratejik planlarını ve gelecekteki hedeflerini belirlememiş olmaları.
- Spor kulüplerindeki tesislerinin bugünkü şartlarda yeterli düzeyde olmaması.
- Spor kulüplerindeki tesislerin araç-gereç ve malzeme durumunun yeterli seviyede olmaması.
- Spor kulübündeki yöneticilerinin kulüp yönetimi hakkında bilgilerinin yetersiz olması.
- Spor kulüplerindeki aktif sporcu sayısının yeterli olmaması.
- Spor kulüplerindeki tesislerin hijyenik durumunun iyi olmaması.
- Spor kulüplerinin spor branşlarında antrenör eksiğinin olması.
- Spor kulüplerinin spor ile ilgili görevlerini tam olarak yerine getirmemeleri.
- Elazığ'daki profesyonel kulüplerin alt yapıdan yeterince sporcu almaması.
- Spor kulüplerin taahhüt ettikleri spor faaliyetlerini yerine getirmemeleri.

Fırsatlar:

- Spor kulüplerinin Elazığ'ın coğrafi şartlarına uygun spor branşları olan atletizm, dağcılık, kayak vb. spor branşlarına özgü tesislerin yapılmasına öncelik vermesi.
- Spor kulüplerindeki ilgili projelerin, Elazığ ilinde sporun gelişmesine yön vermesi.

Tehditler:

- Spor kulüplerinin spor ile ilgili projelerin günü birlik olması.
- Elazığ'daki spor kulüplerinin sponsorluk yasası konusunda bilgisiz olması.
- Elazığ'da okul-spor kulübü, spor kulübü-aile işbirliğinin çok düşük seviyede olması.
- Spor kulüplerinin spor alanındaki teknolojik gelişmeleri takip etmemesi.
- Kamuya ait spor kulüplerinin spora karşı ilgilerinin çok düşük seviyede olması.

Sonuç olarak bu araştırmayla ortaya konulan Elazığ ilindeki mevcut spor kulüpleri stratejilerinin gerçekleşmesi için, alanında uzman kişilerden kurullar oluşturulması ve bu stratejilerin belirlenen dönem aralıklarında gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. 2023 yılına kadar aşağıda belirtilen stratejik amaç ve hedefler gerçekleştirildiği takdirde, 2023 yılından sonra Elazığ ili spor kulüpleri konusunda en hızlı kalkınan il konumunda olacaktır. Bu doğrultuda, Cumhuriyet'in 100. yılı olan 2023 yılında Elazığ iline ait stratejik plan (misyon, vizyon, değerler ve ilkeler), stratejik amaçlar ve hedefler aşağıda öneriler adı altında verilmiştir.

4. 2. Öneriler

4. 2. 1. Stratejik Plan

Cumhuriyet'in 100. yılında, Elazığ ilindeki spor kulüplerinin stratejik hedefleri aşağıda Misyon, Vizyon, Değerler ve İlkeleri başlığı adı altında verilmiştir.

4. 2. 1. 1. Misyon

Cumhuriyet'in 100. yılında, Elazığ ilindeki spor kulüplerinin mevcut problemlerinin biran önce giderilmesi, ileriye dönük planlama yapılması, yatırım çalışmalarının oluşturulması ve oluşmasına yönelik çalışmalara hız verilmesi, spor kulüplerinde ulaşılması gereken spor elemanları, tesis, malzeme, araç-gereç sayılarının nitelik ve nicelik olarak artırılması yolunda çalışmalar yapmaktır.

4. 2. 1. 2. Vizyon

Elazığ ilinin 2010-2023 yılları arasında spor kulüpleri konusunda çağdaş yaşam standartlarına kavuşmuş, tesisleşmelerini sağlayarak, spor hizmetleri ve aktiviteleri Avrupa Birliği ülkelerinde bulunan illerle uyumlu ve spor kulüpleri konusunda bütün sorunlarını çözümlemiş bir il olması hedeflenmektedir.

4. 2. 1. 3. Değerler ve İlkeler

- Elazığ ilinde bulunan spor kulüplerinin basit hesap ve ilkel düşüncelerden kurtarılıp, çağdaş düşünce, teşkilatlanma, yönetim ve uygulamalarla Elazığ halkının hizmetine sunulması spor kulübü yöneticilerinin asli görevi olması.
- Spor kulübü yöneticilerinin yetki ve sorumluluklarını açık biçimde bilmesi.
- Elazığ'daki spor kulüplerinde yapılan sportif faaliyetlerinin halkın bütününü kapsayacak şekilde yürütülmesi.
- Spor kulüplerinin diğer kulüplerle işbirliğine gitmelerinin sağlanması.
- Spor kulüplerinin sporcu yetiştirme kriterleri içerisinde milli yapı ve karaktere uygunluğun ön plana çıkartılması.

4. 2. 2. Stratejik Hedefler

Aşağıda, Cumhuriyet'in 100. yılında, Elazığ ilinin spor kulüpleri konusunda stratejik hedefleri aşağıda başlıklar halinde verilmiştir.

4. 2. 2. 1. Spor Kulüpleri Sayısal 2023 Yılı Stratejik Hedefleri:

Cumhuriyet'in 100. yılında (2023 yılı) Elazığ ilinin nüfus ortalama olarak 700.000 civarında olacağı tahmin edilmektedir. Elazığ iline il dışından herhangi bir nüfus etkisi, büyük sanayileşme gibi unsurlar nüfus artış oranında bir hareketlenme meydana getirmez ise nüfus normal gelişim seyrini verilen nicel veriler civarında devam ettireceği öngörülmektedir (Karakaya, 2007). Günümüzde gelişmiş ülkelerde sporcu sayısı nüfus ile orantılı şekilde artmaktadır. Bu ülkelerde 5-25 yaş grubunun % 100'ü, 25-44 yaş grubunun % 60'ı, 45 ve üzeri yaş grubunun % 15'inin spor yapması gerektiği kabul edilmektedir (Devecioğlu, 1996). Bu doğrultuda Elazığ ilinin 2023 yılında ortalama olarak toplam 350.000 kişinin spor yapması gerekmekte ve spor kulüplerinin de buna orantısal olarak artması gerekmektedir.

Tablo 16'da kuruluş biçimlerine göre yedi adet spor kulübü kategorisi belirlenmiştir. 2023 yılına doğru yıllara göre istatiksel gelişim hedefleri verildiğinde ise 2013 yılının sonunda 85 adet spor kulübüne ulaşması gerektiği ve 2022 yılının sonunda ise 265 spor kulübü sayısına ulaşması gerektiği ve 2023 yılında ise Elazığ ilindeki spor kulübü sayısının 300 rakamına ulaşması hedeflenmektedir. Burada spor kulübü gelişim stratejisi belirlenirken Elazığ ilinin 2023 yılında ulaşacağı ortalama nüfus sayısı, sporcu sayısı, antrenör sayısı, hakem sayısı dikkate alınmış olup, özel spor kulübü, ihtisas spor kulübü ve yerel yönetimlerin, spor kulübü kuruluşuna ağırlık vermesi gerektiği öngörülmektedir.

Tablo 16. Kuruluş Biçimlerine Göre Spor Kulüpleri Sayısal Gelişim Stratejisi

Kuruluş Biçimlerine Göre Kulüp Adları	İstatistiksel Gelişim Hedefleri				
	2010 Yılı Mevcut Durum	2010–2013 Yılı Stratejik Hedef	2014–2018 Yılı Stratejik Hedef	2019–2022 Yılı Stratejik Hedef	2023 Yılı Stratejik Hedef
Gençlik Spor Kulübü	1	3	5	9	10
İhtisas Spor Kulübü	4	15	30	50	60
Askeri Spor Kulübü	-	1	2	4	5
Kamu Kuruluşu Sp. Kulb	11	17	24	27	30
Özel Kuruluş Sp. Kulübü	34	30	60	100	105
Eğitim Kurumu Sp. Kulb.	6	6	15	40	50
Yerel Yönetim Sp. Kulb.	5	13	20	35	40
Genel toplam	61	85	156	265	300

4. 2. 2. 2. 2010-2013 Yılları Arası Stratejik Hedefleri:

- Spor kulüplerinin geniş ve yetenekli bir kadroya sahip olması için il merkezi ve ilçelerde altyapı çalışmalarının yapılması.
- Elazığ ilinde okullarda "Eğitim Kurumları Spor Kulüp'lerinin" kurulması için okul yöneticilerinin ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin bilgilendirilmelerinin sağlanması.
- "Spor kulüpleri sporun okullarıdır" ilkesinin kabul görmesi için gerekli çalışmaların başlatılması.
- Spor kulüplerinin stratejik hedeflerini belirlemeleri için ilgili kurum ve kuruluşlarca gerekli seminerlerin verilmesi.
- İl merkezinde, ilçelerde, beldelerde ve köylerde spor kulüplerinin kurulması için ilgili kurum ve kuruluşlarca gerekli desteğin verilmesi.

- Spor kulübü ve aile işbirliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması.
- Özel ve İhtisas spor kulüplerinin kurulması için gerekli teşviklerin sağlanması.
- Spor kulüplerinin ekonomik problemlerini çözümleyecek tedbirlerin alınması.
- Spor kulüpleri tarafından spor kulübü üyeliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması.
- Spor kulüplerinin futbol dışındaki diğer spor dallarında da faaliyet göstermesi için ilgili kurum ve kuruluşlarca çalışmaların başlatılması.
- Elazığ'daki spor kulüplerinin şirketleşme mevzuatını uygulayabilmesi için gerekli eğitim seminerlerin verilmesi.
- Her kulübün bir okulu altyapı olarak alması ve işbirliğine gitmesi için gerekli çalışmaların başlatılması.
- Sporu özendirme faaliyetlerinin başlatılması için ilde bulunan tüm spor kulüplerinin işbirliğe gitmesi.
- Spor kulüplerinde hizmet kalitesinin artırılması için gerekli seminerlerin verilmesi.
- Engellilerin spor yapması için gerekli imkanların spor kulüpleri tarafından sağlanması.
- Elazığ'ın coğrafi şartlarına uygun spor branşlarının başlatılması için spor kulüplerine destek verilmesi.
- Spor sponsorluğunun özendirmek amacı ile spor kulüplerine konu hakkında bilgilendirici seminerlerin verilmesi.
- İl spor merkezleri çalışmalarına daha çok çocuk ve gencin katılımlarının sağlanması amacıyla ilgili kuruluşlar ve spor kulüpleriyle işbirliğine gidilmesi.
- Toplumsal konulara karşı ilgi duyan ve çözüm yolları üretebilen sporcuların yetişmesi için spor kulüplerince gerekli çalışmaların başlatılması.
- Engelli sporcuların yetiştirilmesi ve müsabakalara girmelerinin sağlanması için spor kulüplerince çalışmaların başlatılması.

4. 2. 2. 3. 2014-2022 Yılları Arası Stratejik Hedefleri:

- Spor kulüplerine ait yönetim binalarının yaptırılması.
- Spor kulüplerinin spor hizmetlerinden daha fazla bireyin faydalanması için hizmet verimliliğinin geliştirilmesi.
- Sporun içinden gelen bireylerin spor kulübü yönetiminde yer almasını sağlamaya yönelik çalışmaların yapılması.
- Elazığ'daki profesyonel spor kulüplerin, alt yapıdan yetişen sporcuları almaları için gerekli çalışmaların spor kulüpleri tarafından yapılması.
- Bütün spor kulüplerinin taahhüt ettikleri spor faaliyetlerini faal hale getirmelerinin sağlanması.
- Spor kulüplerinin medya ile ilişkilerinin üst seviyeye getirilmesi.

4. 2. 2. 4. 2023 Yılı Stratejik Hedefi:

- Spor kulüpleri olarak ekonomik problemlerini çözümleyen, taahhüt ettikleri spor branşlarında katılımlarını en üst seviyeye ulaştıran, yönetimlere vizyon sahibi yöneticilerin katılımlarını sağlayan ve Türkiye'de ve dünyada büyük başarılar elde etmeleri hedeflenmektedir.

KAYNAKÇA

Argan, M. ve Katırcı H. (2002). Spor Pazarlaması. Ankara: Nobel Yayınları. 12, 13.

Aydın, A. A. ve Demir, H. ve Yetim, A. A. (2003). Türk Spor Politikalarında Öngörülen Hedeflerin Gerçekleşme Düzeylerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma (GSGM Örneği). Ankara: Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi. 10, 11, 253-261.

Barca, M. ve Balcı, A. (2004). Kamu Politikalarına Nasıl Stratejik Yaklaşılabilir? Sakarya Üniversitesi. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi: Adapazarı.

Başaran, İ. E. (1984). Yönetim. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Charles, A. B. (1987). Management of Physical Education ana Athletic Programs. Times Mirror. Mosby Collage Publishing, st Louis. Toronto: Santa Clara. 4.

Çoban, H. (1997). Bilgi Toplumuna Planlı Geçiş. İstanbul: İnkılap Kitabevi. 91.

Devecioğlu, S. (1996). Fırat Havzasındaki Spor Teşkilatlarının Sporun Yaygınlaştırılmasına Katkıları. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü: Elazığ. 1, 132.

Doğar, Y. (1997). Türkiye'de Spor Yönetimi, Adana: Öz Akdeniz Ofset. 8-11, 57-68, 101-108.

Düren, Z. (2000). 2000'li Yıllarda Yönetim. İstanbul: Alfa Yayınları. 6-8-11.

Ege Üniversitesi. (2005). Stratejik Plan Hazırlama Dökümanları. İnternet Sitesi: http://euspk.ege.edu.tr/index.htm. Ziyaret Tarihi: 19 Eylül 2005.

Ekenci, G. ve İmamoğlu, A. F. (1998). Spor İşletmeciliği. 1. Baskı. Ankara: Alp Ofset Matbaacılık. 10-15.

Garret, B. (1991). Learning Tolead, Harper Collins. 142.

Gürlek, B. T. (2005). Swot Analizi. İnternet Sitesi. http://www.vizyon2023.tubitak.gov.tr/teknolojiongorusu/bilgilendirme/Gurlek.ppt. Ziyaret Tarihi: 29 Mayıs 2005.

Giresun Valiliği. (2005). Swot Analizi Toplantısı Yapıldı. İnternet Sitesi: http://www.giresun.gov.tr/tr/modules.php?name=News&file=article&sid=268. Ziyaret Tarihi: 23 Ekim 2005.

Jain, S. C. (1993). Marketing Planning & Strategy. Fourth Edition. South-Western Publishing Co.

Jauch L. ve Glueck W. (1989). Strategic Management and Business Policy. New York: McGraw Com. 18.

Karakaya, Y. E. (2007). Cumhuriyet'in 100. yılında Elazığ İlinin Spor Stratejisi: Stratejiden Geleceğe 2023. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü: Elazığ. 192, 206-207.

Keten, M. (1993). Türkiye'de Spor. 2. Baskı. Ankara: Polat Ofset. 11, 22.

Nut, P. C. ve Backoff, R. W. (1992). Strategic Management of Public and Third Sector Organisations: A Handbook for Leaders. Jossey-Bass: San Fransisco. 55.

Pamuk, G., Erkut, H., Ülengin, F., Ülengin, B., Akgüç, Ö., Alpay, Y. ve Koşma, H. (1997). Stratejik Yönetim ve Senaryo Tekniği. İstanbul: İrfan Yayıncılık.

Tosun , K. (1974). İşletme Yönetimi. 1. Cilt. İstanbul: Fakülteler Matbaası. 7.

Uludağ Üniversitesi. (2005). Stratejik Planlama Rehberi. İnternet Sitesi: http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/GPK/SP Guideline.htm. Ziyaret Tarihi: 01 Haziran 2005.

Ünlü, N. K. (1997). Türkiye'de Spor Yönetimi ve Organizasyonu (Eleştirel Bir Bakış). İstanbul: İnci Ofset. 107.

Weir, D. ve Smallman, C. (1998). Managers In The Year 2000 and After: A Strategy For Development. Management Decision. 36/1.

Yard. Doç. Dr. Bilal ÇOBAN

1969 Elazığ doğumlu olup 1990 yılında Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor bölümünden mezun olmuştur. 1991-1993 yılları arasında Öğretmen, 1994 yılında Fırat Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak çalışmıştır, 1996 yılında Fırat Üniversitesinde yüksek lisans, 2002 yılında Gazi Üniversitesinde doktorasını tamamlamıştır. Fırat Üniversitesinde, öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir. Beden Eğitimi ve Spor, Spor Yönetimi alanlarında çalışmaları bulunmaktadır.

Yunus Emre KARAKAYA

1981 yılında Elazığ ilinde doğan yazar, 2004 yılında Fırat Üniversitesinde lisans, 2007 yılında Fırat Üniversitesinde yüksek lisansını tamamlamıştır. Halen Elazığ Merkez Şair Hayri İlköğretim okulunda beden eğitimi öğretmeni ve Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve spor Anabilimdalı başkanlığında doktora eğitimine devam etmektedir. Spor yönetimi alanında bilimsel çalışmaları bulunmaktadır.